

Elektronicznie podpisany przez:
Aneta Niestrawska
dnia 1 kwietnia 2020 r.

WOJEWODA WIELKOPOLSKI

Poznań, dnia 1 kwietnia 2020 r.

KN-I.4131.1.186.2020.19

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE

Na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 506 ze zm.)

orzekam

nieważność § 1 ust. 2 oraz § 5 uchwały nr XVII/143/20 Rady Miasta i Gminy Czarniejewo z dnia 26 lutego 2020 r. w sprawie określenia szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt osób bezdomnych w schronisku dla osób bezdomnych oraz schronisku dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi - ze względu na istotne naruszenie prawa.

Uzasadnienie

W dniu 26 lutego 2020 r. Rada Miasta i Gminy Czarniejewo podjęła uchwałę nr XVII/143/20 w sprawie określenia szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt osób bezdomnych w schronisku dla osób bezdomnych oraz schronisku dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi.

Uchwałę podjęto na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 506 ze zm.) w zw. z art. 17 ust. 1 pkt 3 i art. 97 ust. 5 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2019 r. poz. 1507 ze zm.).

Uchwała została doręczona Wojewodzie Wielkopolskiemu w dniu 3 marca 2020 r.

Dokonując oceny zgodności z prawem przedmiotowej uchwały organ nadzoru stwierdził co następuje:

Zgodnie z art. 97 ust. 5 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2019 r. poz. 1507 ze zm.), zwanej dalej „ustawą”, rada gminy w drodze uchwały ustala, w zakresie zadań własnych, szczegółowe zasady ponoszenia odpłatności za pobyt w ośrodkach wsparcia i mieszkaniach chronionych.

Podstawę prawną wydania ocenianej uchwały stanowi wyłącznie art. 97 ust. 5 ustawy, który ma charakter upoważnienia ogólnego do wydania aktu prawa miejscowego. Jediną wskazówką dla miejscowego prawodawcy jest obowiązek dopełnienia wymogu szczegółowości,

al. Niepodległości 16/18, 61-713 Poznań, tel. 61-854-14-51, fax. 61-854-18-36

www.poznan.uw.gov.pl, e-mail: nk@poznan.uw.gov.pl

www.obywatel.gov.pl, infolinia tel. 222 500 117

czyli samodzielnego doboru kryteriów odpłatności. Nie oznacza to jednak niczym nieskrępowanej swobody rady gminy realizującej swoje kompetencje w tym zakresie. Większa skala swobody prawotwórczej, jaka występuje przy ogólnym upoważnieniu ustawowym do stanowienia aktów prawa miejscowego i brak precyzyjnych wytycznych co do treści takich podustawowych uregulowań jest bowiem ograniczona całokształtem i celem przepisów normujących dziedzinę, której dany akt, wydany w oparciu o upoważnienie dotyczy.

Powyższe prowadzi do wniosku, że na podstawie wyżej wskazanego upoważnienia wynikającego z art. 97 ust. 5 ustawy, Rada Miasta i Gminy Czarniejewo była władna uregulować jedynie zasady ponoszenia odpłatności za pobyt w mieszkaniach chronionych i ośrodkach wsparcia (za które uznaje się m.in. schronisko dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi oraz schronisko dla osób bezdomnych pomimo nieświadczania w nim usług opiekuńczych oraz specjalistycznych usług opiekuńczych).

Rada Miasta i Gminy Czarniejewo w § 1 ust. 2 uchwały postanowiła, że: „2. Decyzję administracyjną o przyznaniu pomocy społecznej w formie tymczasowego schronienia w schroniskach dla osób bezdomnych wydaje Kierownik Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Czarniejewie na podstawie wywiadu środowiskowego”. W ocenie organu nadzoru, powyższe regulacje zostały podjęte z przekroczeniem delegacji ustawowej określonej w art. 97 ust. 5 ustawy. Kwestia wskazywania osób upoważnionych do przyznania świadczenia nie mieści się w dyspozycji art. 97 ust. 5 ustawy, który zobowiązuje radę gminy jedynie do ustalenia szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w ośrodkach wsparcia i mieszkaniach chronionych.

Z kolei w § 5 uchwały rada postanowiła, że: „Osobę bezdomną, na jej wniosek lub wniosek pracownika socjalnego można zwolnić w całości lub w części z opłaty za pobyt w schronisku w przypadku, gdy: a) osoba bezdomna posiada udokumentowane wydatki związane ze stanem zdrowia lub zdarzeniem losowym, b) wystąpiły inne szczególnie uzasadnione okoliczności stwierdzone przez pracownika socjalnego w wywiadzie środowiskowym przeprowadzonym na tę okoliczność. 2. Decyzję o częściowym lub całkowitym zwolnieniu z odpłatności za pobyt w schronisku dla osób bezdomnych lub w schronisku dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi podejmuje Kierownik Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Czarniejewie po przeprowadzeniu wywiadu środowiskowego”. Tymczasem w zawartym w art. 97 ust. 5 ustawy upoważnieniu nie mieści się ani umocowanie do ustalania zasad zwalniania z ponoszenia opłat za pobyt w schronisku dla osób bezdomnych lub schronisku dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi, ani do określania przypadków, w jakich osoba korzystająca z takich form pomocy może zostać zwolniona z ponoszenia przedmiotowych opłat. Podobne stanowisko zajął Wojewódzki Sąd Administracyjny w Olsztynie w wyroku z dnia 10 lipca 2018 r. (sygn. akt II SA/OI 398/18), w którym stwierdził, że ustawodawca: „W art. 97 ustawy o pomocy społecznej upoważnił stosowne rady do ustalenia zasad odpłatności w sensie pozytywnym poprzez konieczność określenia wysokości odpłatności, a nie poprzez zwolnienie z jej ponoszenia. Przepis art. 97 ustawy nie daje podstaw do dokonywania zwolnień, tak jak ma to np. miejsce w art. 50 ust. 6 ustawy o pomocy

al. Niepodległości 16/18, 61-713 Poznań, tel. 61-854-14-51, fax. 61-854-18-36

www.poznan.uw.gov.pl, e-mail: nk@poznan.uw.gov.pl

www.obywatel.gov.pl, infolinia tel. 222 500 117

społecznej, w którym się stwierdza, że rada gminy nie tylko określa szczegółowe warunki przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze, ale również szczegółowe warunki częściowego lub całkowitego zwolnienia z opłat” (por. także wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Rzeszowie z dnia 25 lipca 2019 r., sygn. akt II SA/Rz 366/19). Dodatkowo wskazać należy, iż ewentualne upoważnienie dla prawodawcy miejscowego do uregulowania tejże materii w sposób odmienny, czy chociażby uzupełniający, wymaga wyraźnego sformułowania w przepisie rangi ustawowej, tymczasem takiej woli ustawodawca nie wyraził ani w art. 97 ust. 1 ustawy, ani też w art. 97 ust. 5 ustawy (por. wyrok WSA we Wrocławiu z dnia 28 stycznia 2014 r. sygn. akt IV SA/Wr 629/13).

Mając powyższe na uwadze orzeczono jak w sentencji.

Pouczenie

1. Stwierdzenie nieważności uchwały, zgodnie z art. 92 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, wstrzymuje jej wykonanie z mocy prawa, z dniem doręczenia rozstrzygnięcia nadzorczego.

2. Niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze może być zaskarżone do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu z powodu niezgodności z prawem w terminie 30 dni od daty jego doręczenia, za pośrednictwem Wojewody Wielkopolskiego.

Z up. Wojewody Wielkopolskiego
I Wicewojewoda Wielkopolski
(-) Aneta Niestrawska
(dokument podpisany elektronicznie)

Otrzymują:
Rada Miasta i Gminy Czarniejewo
Burmistrz Miasta i Gminy Czarniejewo

al. Niepodległości 16/18, 61-713 Poznań, tel. 61-854-14-51, fax. 61-854-18-36

www.poznan.uw.gov.pl, e-mail: nk@poznan.uw.gov.pl

www.obywatel.gov.pl, infolinia tel. 222 500 117